Spelenderwijs rijmen

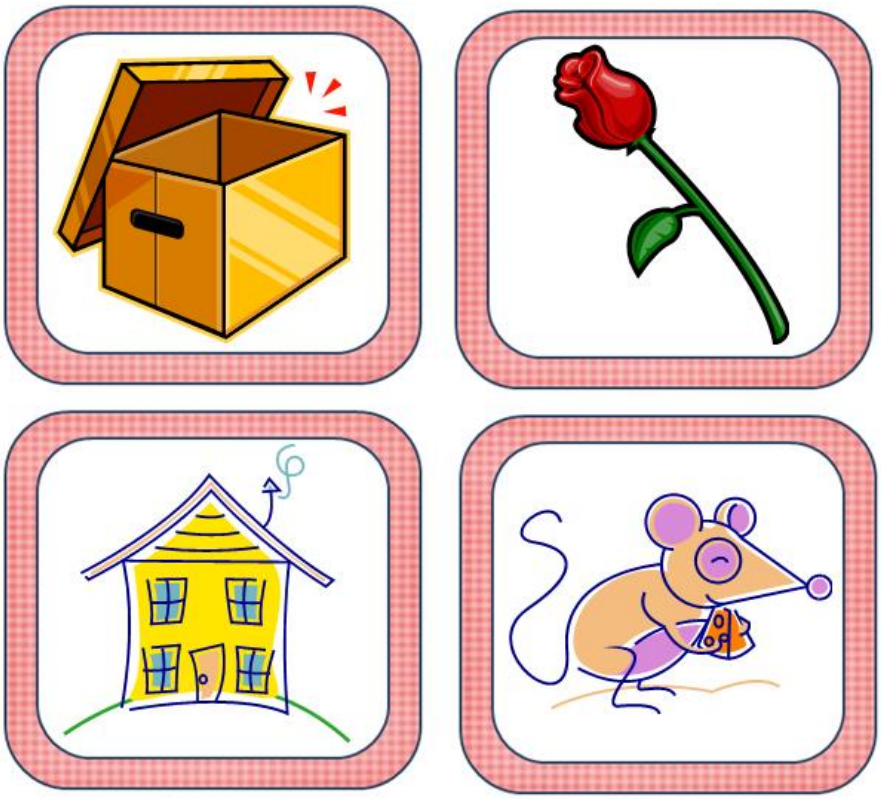

Linda Willemsen
www.klasvanjuflinda.nl

Spelenderwijs rijmen

Spelenderwijs rijmen

Tekst & vormgeving: Linda Willemsen

© 2013 www.klasvanjuflinda.nl – Linda Willemsen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

Een belangrijke voorwaarde voor het leren lezen is het kunnen rijmen. Het is dus belangrijk dat hier in de kleutergroep al mee geoefend wordt. Kinderen leren spelen met klanken, ervaren dat woorden op elkaar kunnen lijken, leren voorspellingen te doen in een gedicht of liedje en beleven er plezier aan. Tijdens het rijmen spelen we met klankpatronen in woorden. We maken hierbij een onderscheid tussen eind- en beginrijm. Tijdens fase 1 leren de kinderen dat het laatste stukje van een woord kan rijmen op een ander woord, bijvoorbeeld huis – muis. Eind groep 2 moeten de kinderen ook fase 2: beginrijm kunnen toepassen, bijvoorbeeld kam – kat. In dit E-book worden activiteiten voor fase 1: eindrijm beschreven.

Het is belangrijk dat kinderen inzicht in het rijmen krijgen. Dit doe je dus niet door het rijmen te oefenen via spelletjes, maar door duidelijke instructie te geven volgens onderstaand 5-stappenplan. Probeer elke twee á drie weken een nieuw rijmpje te introduceren.

Stap 1: Schrijf een gedicht op een groot wit vel papier. Het beste is om te beginnen met een gedicht volgens de AABB – rijm.
Stap 2: Lees het gedicht voor en benadruk hierbij de rijmwoorden. Wijs met je vinger de woorden aan, die je leest.
Stap 3: Laat de kinderen goed naar de laatste woorden in de zin kijken. Lees het gedicht nogmaals voor. Valt ze iets op aan de woorden?
Stap 4: Omcirkel het rijmstukje in de woorden, die op elkaar rijmen (Elk koppel in een andere kleur) en vertel dat deze woorden op elkaar rijmen.
Stap 5: Schrijf de rijmwoorden onder elkaar op, zodat kinderen goed de overeenkomsten in de woorden kunnen ontdekken. Lees de woorden voor en benadruk de laatste klank.

1. Rijmen met Tijmen

Doel: De kinderen leren rijmen via een handpop.
Materiaal: Handpop
Omschrijving: Introduceer een handpop, die alleen maar kan rijmen. Hij heeft een vaste plek in de klas en af en toe mag hij in de kring komen. Tijmen kent heel veel gedichtjes en versjes. Ook bedenkt hij woorden waar kinderen op mogen rijmen. Hij is eigenaar van de rijmkoffer.

2. Rijmkoffer

Doel: De rijmkoffer is een hulpmiddel om de rijmmaterialen en geleerde gedichtjes en versjes te bewaren.
Materiaal: Kleine koffer
Omschrijving: In de rijmkoffer zitten plaatjes en voorwerpen, die op elkaar rijmen. Ook worden hierin de gedichtjes en versjes bewaard, die de kinderen hebben geleerd. Af en toe worden ze er nog eens uit gehaald om te kijken of de kinderen ze nog kennen.

3. Rijmmemorie

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: 2-4
Beschrijving: Leg alle rijmkaarten op de kop met het plaatje naar beneden. De oudste mag als eerste twee kaarten omdraaien. Rijmen de kaarten op elkaar dan heeft hij memorie en mag hij ze houden. Wie heeft aan het eind van het spel de meeste memories?

4. Rijmmix

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: De hele klas
Beschrijving: Alle kinderen krijgen één rijmkaart. Zodra de muziek start beginnen de kinderen door elkaar te lopen. Als de muziek stopt zoeken de kinderen een maatje op. Om de beurt laten de kinderen hun kaart zien en de ander bedenkt er een rijmwoord op. Zodra de muziek weer begint ruilt het tweetal van kaart en beginnen weer te lopen.

5. Rijmbingo

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Bingokaarten (bijlage 2)
Aantal spelers: De hele klas
Beschrijving: Alle kinderen krijgen één bingokaart. Spreek van te voren af wanneer kinderen bingo hebben, bijvoorbeeld als de eerste rij vol is. Jij noemt een woord en de kinderen kijken of ze op hun bingokaart een rijmwoord kunnen vinden.

6. Rijmrace

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1), 2 pylonen, 2 hoepels
Aantal spelers: 8 kinderen
Beschrijving: Haal de setjes rijmkaarten uit elkaar, zodat je twee stapels krijgt. Verdeel deze stapels ook weer door tweeën. De kinderen moeten zich achter een pylon opstellen in twee rijen van vier kinderen. Op de pylon ligt een stapeltje rijmkaarten. Om de beurt pakt een kind een kaart van de pylon en rent er mee naar de hoepel aan de andere kant van de zaal. Daar liggen de rijmkaarten uitgesteld. Het kind legt zo snel mogelijk zijn kaart op het rijmwoord in de hoepel. Bij welk groepje zijn als eerste alle kaarten op?

7. Rijmgame

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Bordspel (bijlage 3), pylonen, dobbelsteen
Aantal spelers: 2-4 spelers
Beschrijving: Elke speler krijgt een pylon en zet deze bij start. Leg de rijmkaarten open op tafel. Degene die het hoogste gooit mag beginnen. Wanneer een speler op een plaatje komt zoekt hij de bijpassende rijmkaart. Wie is er als eerste weer bij start?
Als het rijmen al beter gaat kun je de rijmkaarten ook weglaten en de kinderen zelf rijmwoorden laten bedenken.

8. Rijmsla

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: 3 spelers
Beschrijving: Haal de setjes rijmkaarten uit elkaar. Deel 1 wordt op de tafel met de plaatjes naar boven neergelegd en deel 2 mag speler 1 in zijn hand houden. Speler 2 en 3 gaan beide voor de tafel staan. Speler 1 kijkt op zijn eerste kaart en roept het woord. Speler 2 en 3 zoeken zo snel mogelijk de rijmkaart op de tafel en slaan erop. Als hij de twee rijmwoorden goed kan benoemen mag het de rijmkaart van speler 1 hebben. Als alle rijmkaarten van speler 1 op zijn, tellen speler 2 en 3 hun kaarten. Wie heeft de meeste rijmkaarten gewonnen?

9. Een treintje ging uit rijmen

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: De hele klas
Beschrijving: Ga met de kinderen in kring zitten. Kies een machinist uit en geef hem een stapel rijmkaarten. De trein begint te rijden “tsjoeketsjoeketsjoeketsjoeeeeeek”. De machinist stopt en laat aan een kind een rijmkaart zien. Kan de leerling hier een rijmwoord op bedenken, dan wordt hij de machinist. De machinist gaat achter in de trein staan en de trein gaat verder naar het volgende station. Laat maximaal vier kinderen passagier zijn en begin dan weer een nieuwe trein.

10. Rijmsprong

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: 3 spelers
Beschrijving: Haal de setjes rijmkaarten uit elkaar. Deel 1 wordt in de hoepels, die verspreid over het plein liggen gelegd. Deel 2 mag speler 1 in zijn hand houden. Speler 2 en 3 gaan beide achter de startstreep staan. Speler 1 kijkt op zijn eerste kaart en roept het woord. Speler 2 en 3 springen zo snel mogelijk naar het rijmwoord. Als hij de twee rijmwoorden goed kan benoemen mag het de rijmkaart van speler 1 hebben. Als alle rijmkaarten van speler 1 op zijn, tellen speler 2 en 3 hun kaarten. Wie heeft de meeste rijmkaarten gewonnen?

11. Rijmend domino

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Dominokaarten (bijlage 4)
Aantal spelers: Heel de klas
Beschrijving: Elk kind krijgt een domino-kaart. Het kind, dat de startkaart heeft mag beginnen. Hij zegt “Doos”. Alle kinderen kijken of het eerste plaatje op hun kaart op “Doos” rijmt. Het kind met die kaart zegt dan: “Doos rijmt op roos” en “Huis”. Iedereen kijkt weer op zijn kaart en het volgende kind zegt: “Huis rijmt op muis” en “Beer”. Zo komen alle kinderen aan de beurt en wordt er een domino gemaakt.
Je kunt met de kaarten ook de traditionele manier van domino spelen.

12. Snel rijmen

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: 3 spelers
Beschrijving: Alle kaarten worden op een stapel op de kop neergelegd. Speler 1 is de scheidsrechter en haalt elke keer een kaart van de stapel. Speler 1 en 2 moeten zo snel mogelijk een rijmwoord bedenken. De snelste mag de kaart houden. Wie heeft er aan het eind van het spel de meeste kaarten?

13. Rijmmuseum

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: 5 schoenendozen, materialen die rijmen
Beschrijving: Verzamel een aantal schoenendozen en hang ze aan het prikbord of zet ze op een tafel. Voor een leuk resultaat is het mooi als de dozen geschilderd zijn. Laat elke week een kind tien materialen meenemen, die op elkaar rijmen. In elke doos kan dan een set neergelegd worden. Gedurende de week kun je de voorwerpen laten sorteren op rijm.

14. Rijmen tegen de klok

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Rijmkaarten (bijlage 1)
Aantal spelers: 2 spelers
Beschrijving: Leg alle rijmkaarten met de plaatjes naar boven. De kinderen zeggen “3-2-1 start” en moeten zo snel mogelijk de kaarten die op elkaar rijmen zoeken. Als alle kaarten op zijn worden de rijmparen geteld. Wie heeft de meeste rijmparen bij elkaar gevonden en dus gewonnen?

15. Vier rijmen op een rij

Doel: Het rijmen wordt spelenderwijs geoefend.
Materiaal: Spelbord, rijmkaarten (2x op een andere kleur) (bijlage 5)
Aantal spelers: 2 spelers
Beschrijving: Leg het spelbord in het midden. Allebei de spelers krijgen de losse rijmkaarten elk in een eigen kleur. Om de beurt mogen de spelers een kaart neerleggen op een plaatje van het spelbord, maar ze moeten wel op elkaar rijmen. Wie kan er als eerste vier op een rij leggen?

Leuke boeken vol gedichten

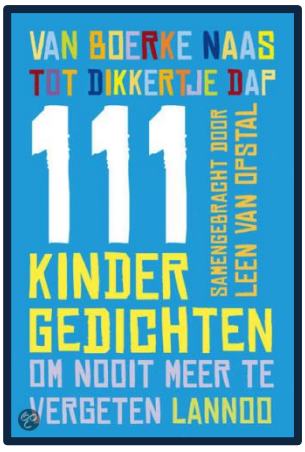

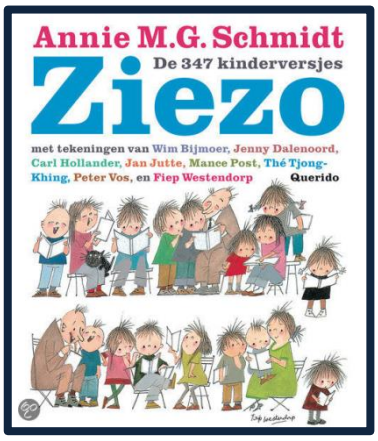

Dit vind je misschien ook interessant?

En opeens ben je juf

Op de PABO krijg je vier jaar opleiding om een goede leerkracht te worden. Toch missen veel studenten een aantal onderwerpen op de opleiding. Hoe voer je bijvoorbeeld een goed oudergesprek? Of hoe ga je om met je tijd? En welke maatregelen kun je nemen, als een leerling een regel overtreedt? In mijn nieuwe **ebook** geef ik antwoord op deze en heel veel andere vragen om je op weg te helpen op je reis van PABO-student naar leerkracht.

Klik hier voor meer informatie en om het boek te bestellen.

Letter van de week

Met het boek Letter van de week kun je kinderen op speelse wijze in aanraking laten komen met letters. Kinderen onderzoeken de letters door middel van al hun zintuigen, wat het leren leuk en spannend maakt. Bij de introductie van een letter vind je bijvoorbeeld een buitenactiviteit, een kookactiviteit, een motorische activiteit of een knutselactiviteit. Verder staan er bij elke letter tips en suggesties die leerkrachten aan ouders kunnen meegeven, om thuis de 'letter van de week' te oefenen.
Op mijn website vind je posters en liedjes, die je bij het boek kunt gebruiken. Hier kun je het boek kopen

50 lesideeën in de onderbouw

In het onderwijs ben je als leerkracht altijd op zoek naar ideeën om de lessen op een leuke manier uit te voeren. Dit boek bevat 50 lesideeën, om op een speelse manier kennis en vaardigheden in de onderbouw aan te bieden. Door deze ideeën in je les toe te passen vergroot je de motivatie van de leerlingen en hierdoor ook het leerrendement.

Op mijn website vind je extra materialen bij het boek, zoals opdrachtenkaartjes, websites en andere handige bestanden. Hier kun je het boek kopen.

Bijlage 1

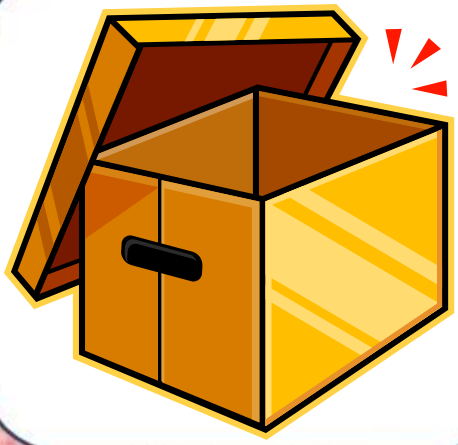

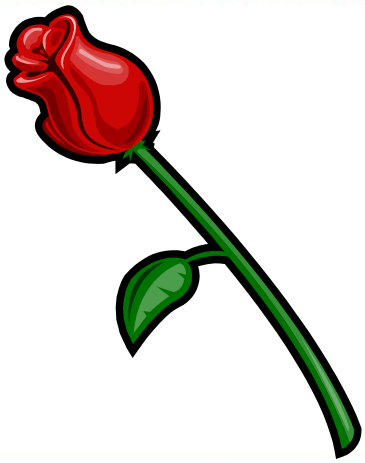

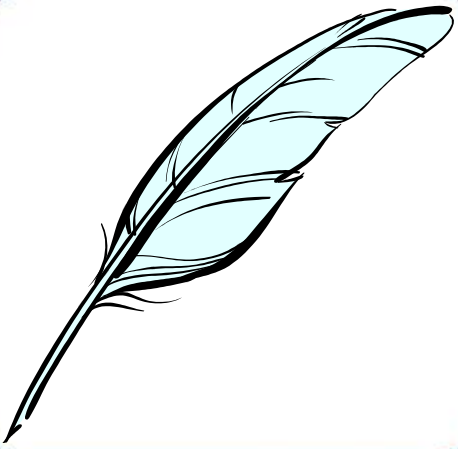

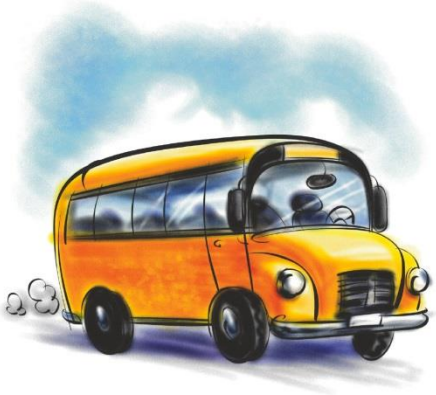

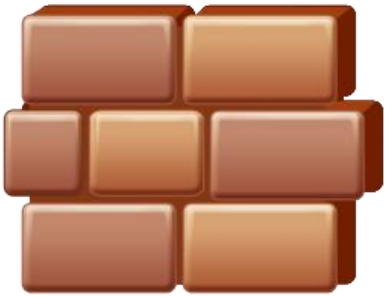

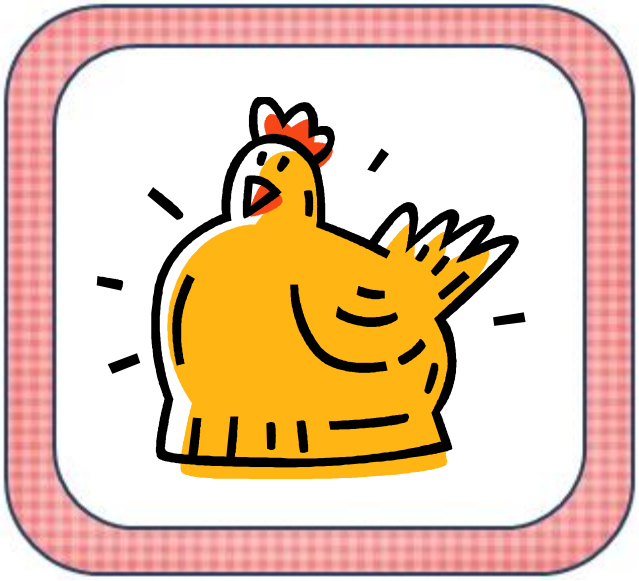

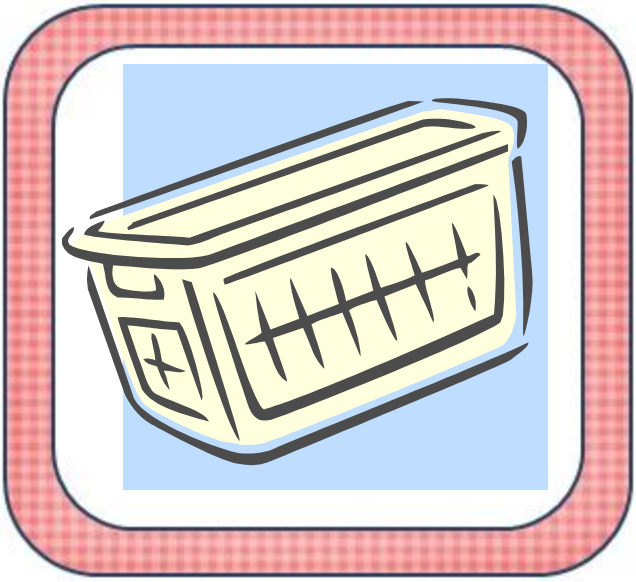

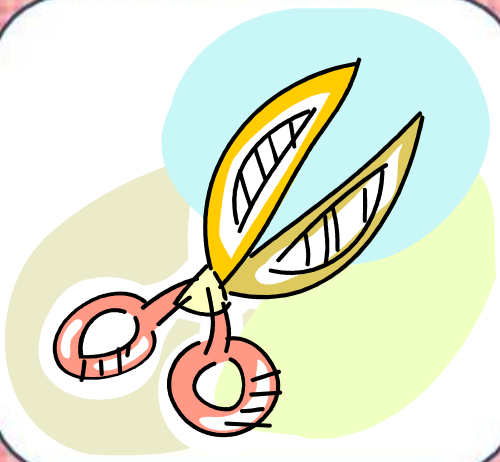

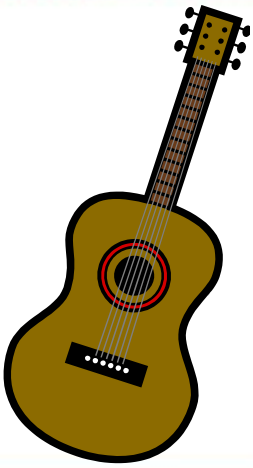

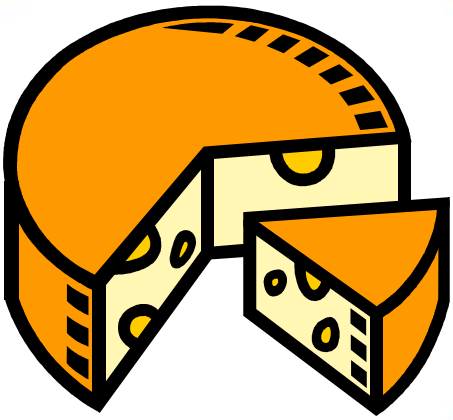

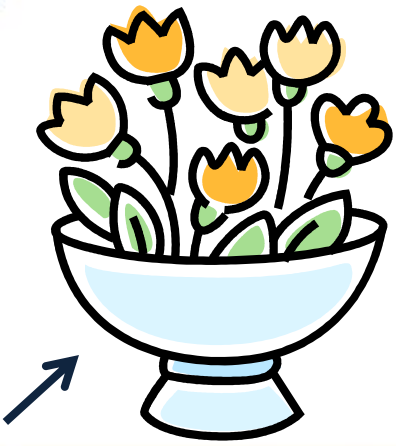

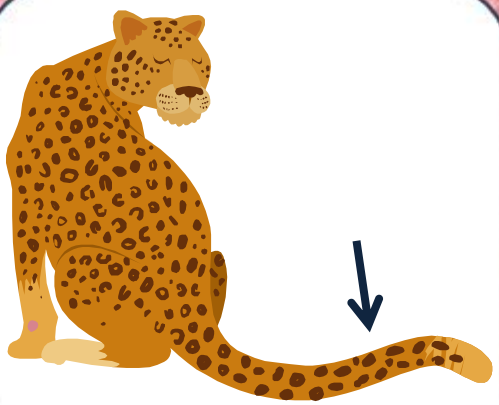

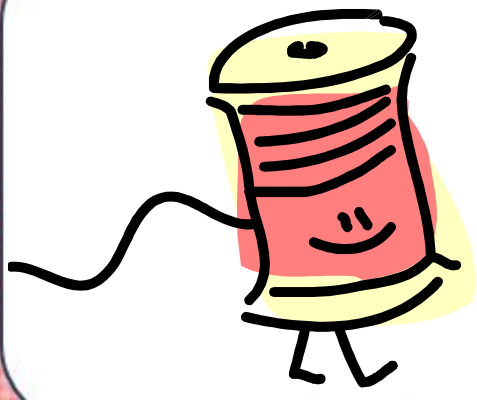

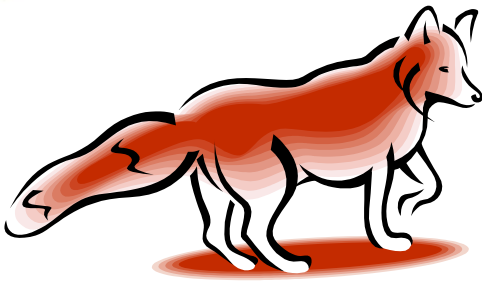

Bijlage 2

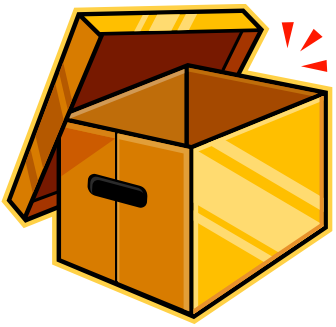

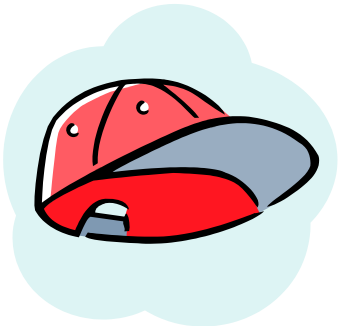

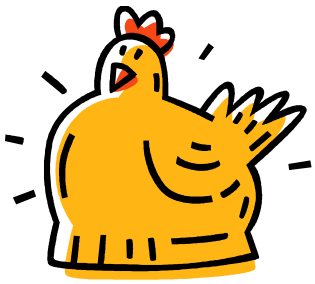

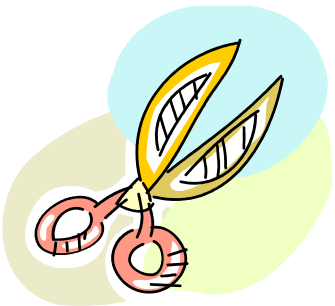
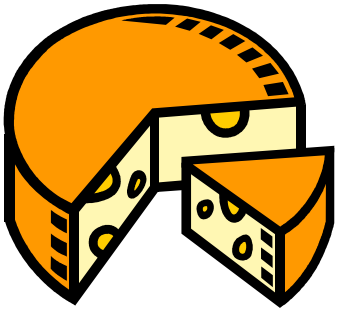

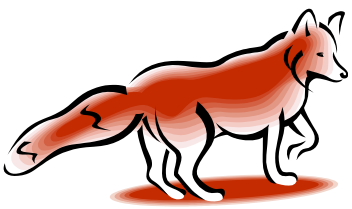

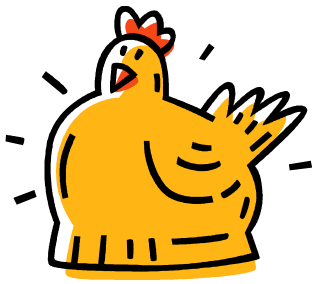

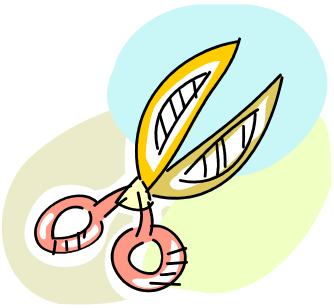
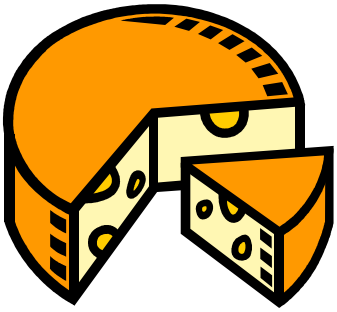
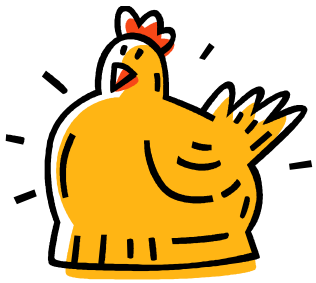

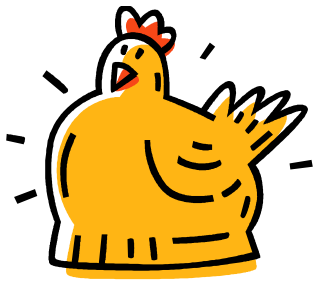

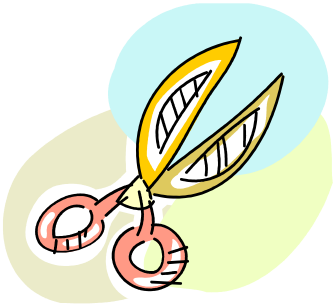

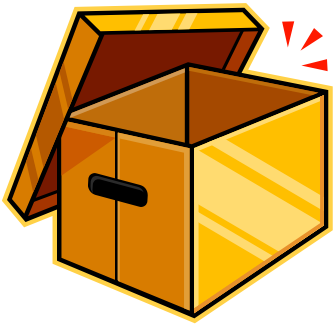

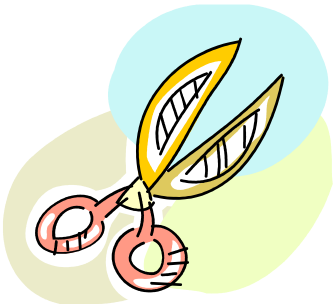

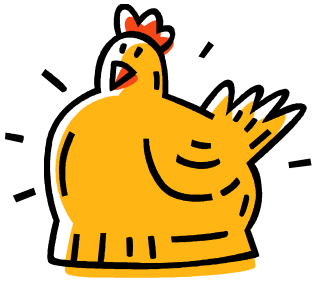

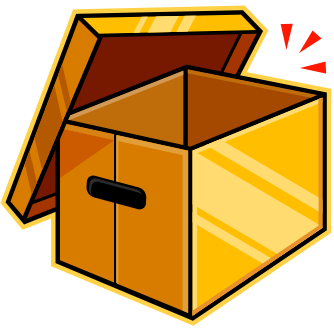

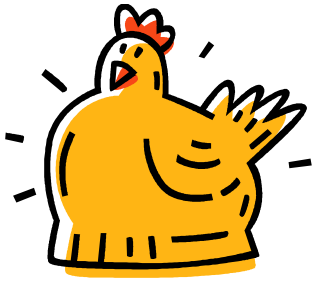

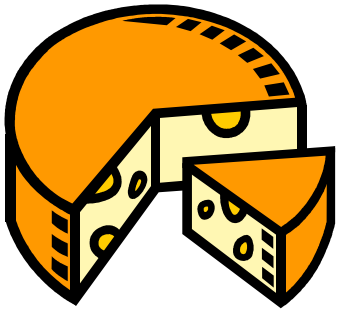

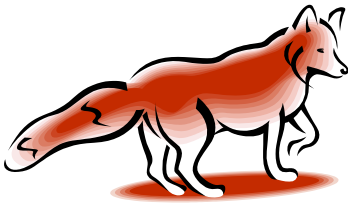

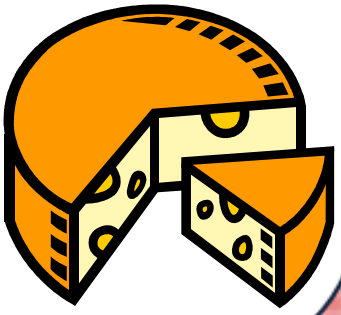

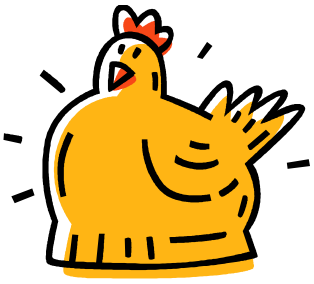

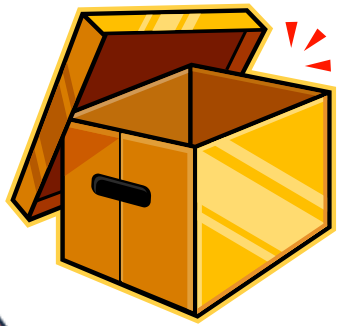

Bijlage 3

start

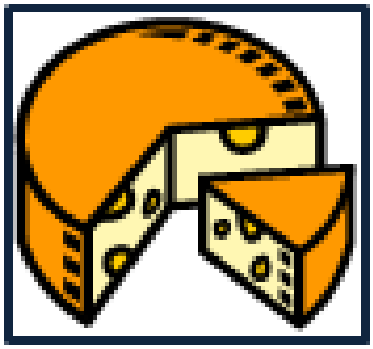

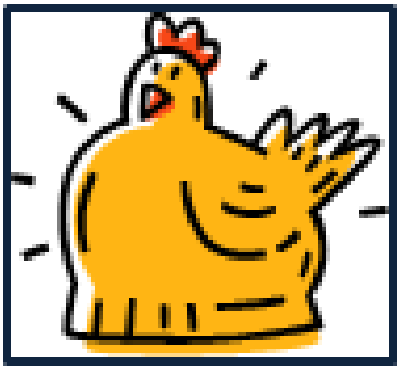

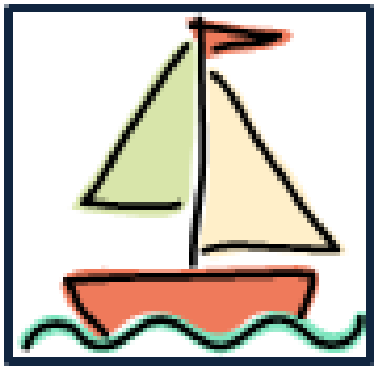

Bijlage 4

start

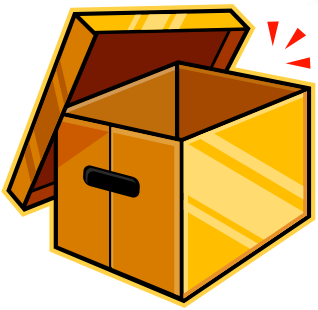

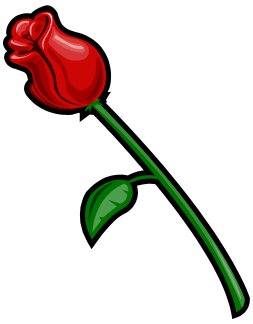

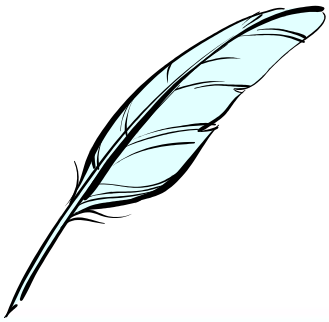

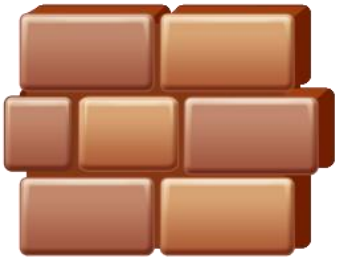

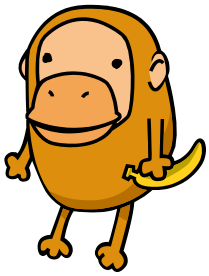

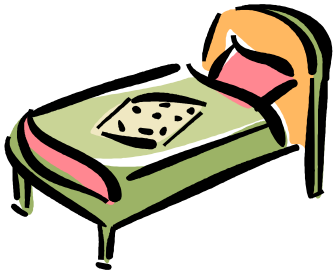

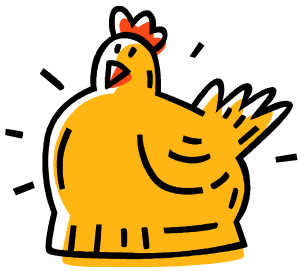

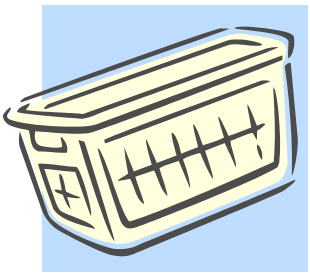

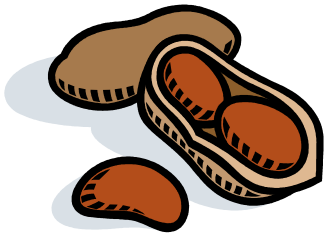

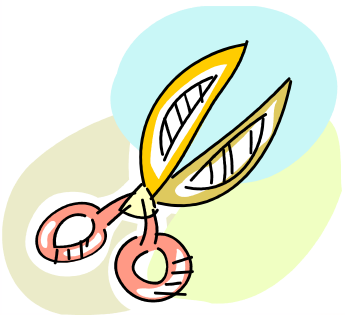

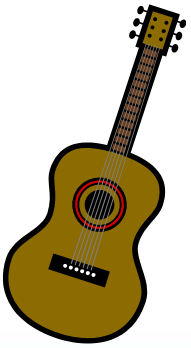

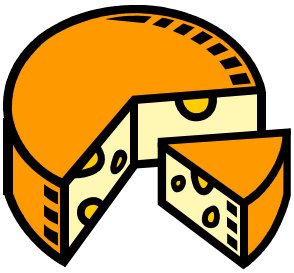

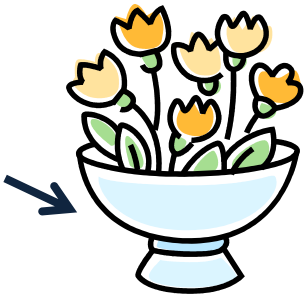

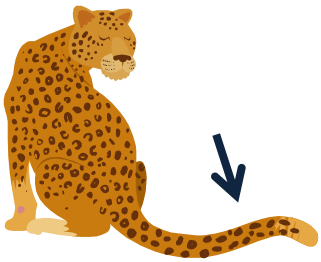

einde
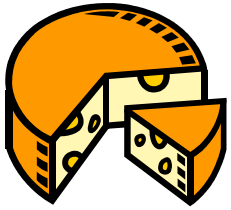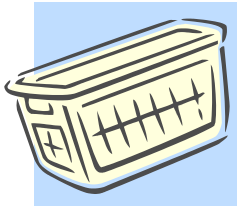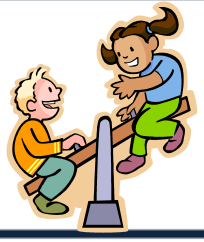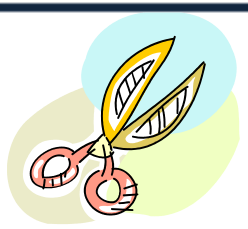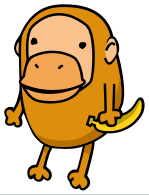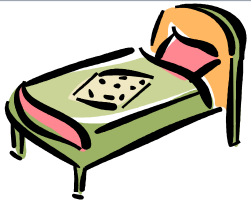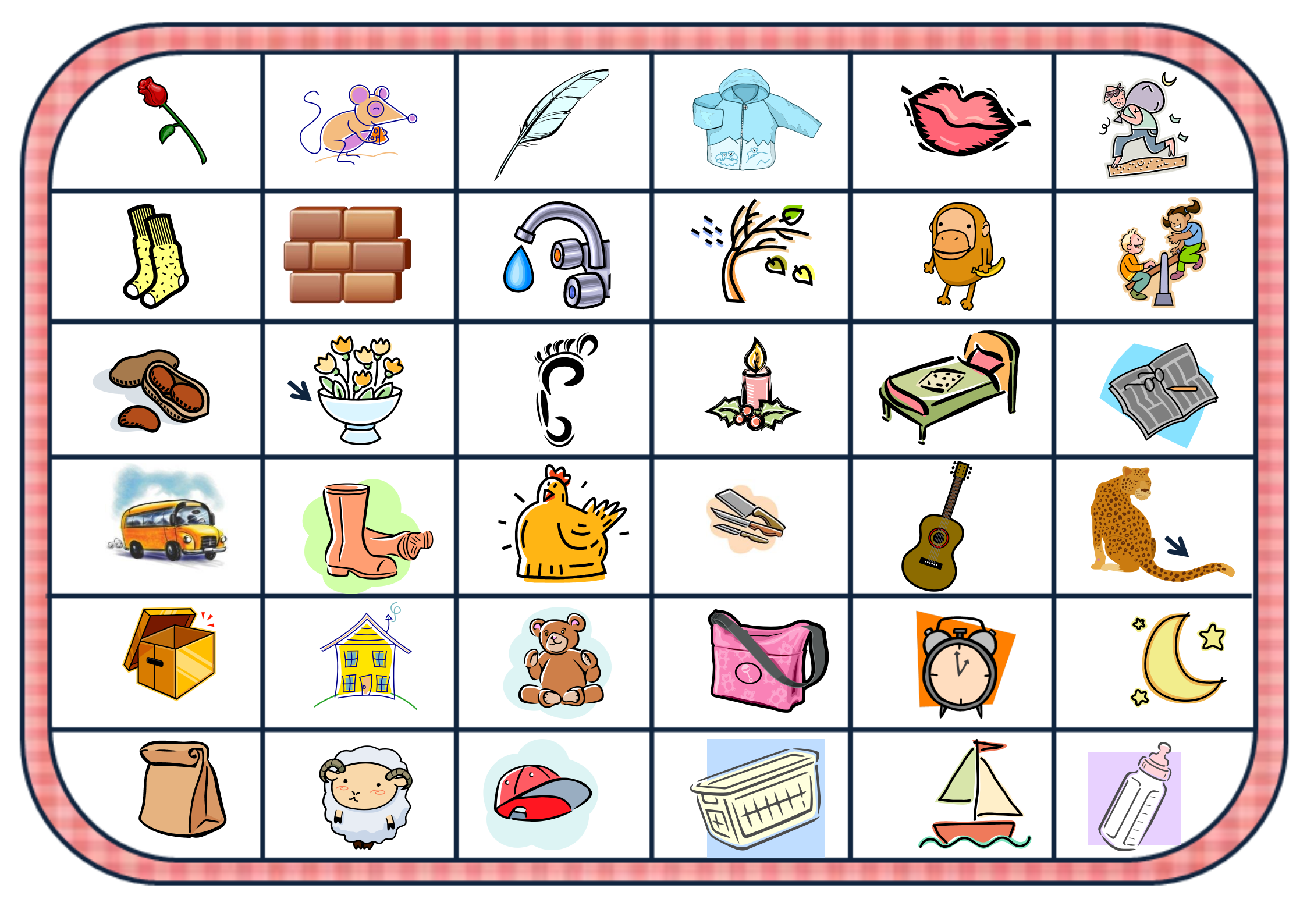
Bijlage 5